

په‌یقا په‌یقى

پروسا ره‌وشه‌نبیری، پروسه‌یه‌کا مروقانییه و مروقی ره‌وشه‌نبیر د چوارچوقی هه‌لوپسته‌کی دیارکریدا نه‌و کسه‌ه یی هزر دکه‌ت و دویف‌چوونا کریارا مروقانیبا خوه و یا ده‌وروبه‌ری خوه دکه‌ت و د هه‌لسه‌نگینیت و شونگرین گونجایی یین باو ده‌ستنیشان دکه‌ت، ئانکو رۆلی خوه د گه‌ه‌کا دیرۆکی یا ده‌سنیسانکریدا دزانیب و د ژيانا جفاکی خوه دگه‌ه‌یت. ده‌رنه‌نجامی داویا قی کریاری ژى دهریری ز مروقانیبا خوه‌یا که‌سوکی دکه‌ت و بشکداریی دچیکرنا سه‌متا مروقانیبا جفاکی ده‌وروبه‌ردا ژى دکه‌ت. ره‌وشه‌نبیر.. هه‌لوپسته‌کی چلاک و کاریگه‌ره، ب سه‌متین هزری و کلتوری و دیرۆکا مروقانییه‌ه هه‌قبه‌نده، ئاکامداره و کاراییکرنی دگه‌ل سه‌ربۆرا نه‌پستمی یا هه‌یی دکه‌ت.

دقی کریاریدا ره‌وشه‌نبیر هه‌ولده‌ت کو هه‌فسه‌نگیه‌کی بیخته دناقه‌را هزر و دلینی و ره‌فتارا خوه یا رۆژانه‌دا کو جه‌زین پایه‌داریا که‌ساتیا خوه تیر که‌ت و ل هه‌مه‌به‌ری خوه ژ خوه رازی ببیت و که‌سانین هزره‌ندین د چوارچوقی کاتۆر و مروقانیبا جفاکی خوه‌دا ژى رازیکه‌ت و ب هه‌فرا پی‌قناژویا به‌ره‌ف باشه‌روژی پاژۆن.. ره‌وشه‌نبیر د سه‌ربۆراندا دزیت، پین ئاکامدار دبیت و ژى فیر دبیت، پاشی ب کووری دادریژته دناف خه‌لکیدا کو سه‌ربۆرین یی به‌رامبه‌ر ژى وه‌کو خوه زه‌نگین که‌ت و سه‌مه‌ته‌کی چلاکی و کاریگه‌ریی بده‌تی. نه‌ف کریاره ب داهینانی یان نافراندنی ده‌یتته نیاسین. ب هزرا من، کریارا نافراندنی د سنی قوناعین تیکه‌رس و پیکمه‌ه گریدایدا دبۆریت. ره‌وشه‌نبیر دناف جفاکیدا دزیت و د کومه‌کا سه‌ربۆرین هه‌مه‌جۆردا دبۆریت و ل گوره‌ی سه‌ربۆرا خوه‌یا نه‌پستمی یا که‌سوکی ز سه‌متا هه‌یی یاخی دبیت و هه‌لوپسته‌کی دیارکری وه‌ردگریت، نه‌م دکارین بیژینی هه‌لوپستنی مروقانیبا ره‌وشه‌نبیری، بشتی یاخیبۆن و سه‌ربۆرا خوه‌یا نوو د جه‌ریبنت و هه‌لدسه‌نگینیت و بویه‌ر (هزر و دلینی و ره‌فتار) د مه‌نزوما وی یا ره‌وشه‌نبیریدا گه‌لاله و زه‌لال دبن، فه‌دگه‌ریته‌فه ناف جفاکی ژبو موماره‌سه‌کریا هه‌لوپسته‌کی دی یی ده‌ستپیشخه‌ر و پیشه‌نگ، بقی چه‌ندی ژى نه‌م دکارین بیژین کو ره‌وشه‌نبیری و داهینان هه‌لوپسته‌ه.. هه‌لوپسته‌کی دیارکری یی د لقینه‌کا به‌رده‌وامدا کو رهنکریا راه‌ستان و مه‌ندبوینییه د گه‌ه‌کا دیرۆکی یا ده‌سنیسانکریدا، خو نه‌گه‌ر گرنگ بیت ژى.. رسواکریا شوپباریزی یه.

ده‌می نه‌م به‌حسنی هه‌لوپستنی ره‌وشه‌نبیری دکه‌ین، کۆمه‌کا پرسیاران بومه‌ په‌یدا دبن، نه‌ری نه‌ف هه‌لوپسته‌ه دی دژی چ بیت و دی دژی کی بیت؟ نه‌ری د بنه‌ره‌تدا ما پی‌دقیه بو هه‌ر هه‌لوپسته‌کی دیارکری، هه‌لوپسته‌کی دژ هه‌بیت؟ نه‌گه‌ر دزانی هه‌بیت، دی دگه‌ل ده‌ستله‌تی بیت یان ژى دگه‌ل ده‌زگه‌هین ره‌وشه‌نبیری؟ نه‌ری ما یا پی‌دقیه کو ده‌می ده‌مان و ل هه‌می جه‌ان ده‌زگه‌هین

■ سەرنقىسەر ■

رەۋشەنبىرى دويغەلانكىن دەستەلاتى بن؟ ئەرى ما ھەردەم دەستەلات، دوزما رەۋشەنبىرى و رەۋشەنبىرانە؟ ئەرى ما يا ھەرە ھەردەم رەۋشەنبىر ژ دەرقەى، دەستەلاتى بيتا؟ ئەرى جوداھى دناقبەرا رەۋشەنبىرىن دەستەلاتى و يىن دژى دەستەلاتى چىە؟ ئەف پرسىارە و گەلەك پرسىارىن دى ژى دىنە ھىقىنى بابەتەكى كەفن و ھەردەم نوو كو ھەفكىشا رەۋشەنبىرى و دەستەلاتىيە. دقنى نىسىندا مە ل بەر نىنە كو ب بەرفرەھى ل سەر قى ھەفكىشى ب شىۋازى ھەيى راۋەستىن، لى دى ھەولەدىن كو بىچەكى ل سەر ھەقبەندىا رەۋشەنبىرى ب دەزگەھىن رەۋشەنبىرىقە راۋەستىن.

دەھمى ۋەلاتاندا دەزگەھىن رەۋشەنبىرى ژبو دو مەرەمىن سەرەكى دەپنە دانان، يا ئىكى ژبو پتەۋكرن و چەسپاندا گۇتارا رەۋشەنبىرى يا ھەيى يا دەستەلاتى (چ گۇتار بيت و چ مەرەم پىن ھەين، يا دوۋ ژبو دانان و پىش ئىخستنا گۇتارەكا رەۋشەنبىرى يا ھەفگونجاي دگەل پىندى يىن سەردەمى. ب ھزرا من، دەزگەھىن رەۋشەنبىرى يىن دەستەلاتا ھەرىما كوردستانى، ژ جۇرى دوئىيە.

دقان ھەر پازدە سالىن بۆرى يىن ئازادىا كوردستانىدا، گەلەك گوھورىن ھاتىنەكرن و گەلەك بويەر و ھەلوپىستىن نوو ل سەر ھەمى ئاستان (رامىيارى، ئابۇرى، جفاكى و رەۋشەنبىرى) ھاتىنە پىش. ژبو ھەفگونجانا فان گوھورىنان دگەل سىستەمى ھەيى دەستەلاتى پىندى ب تىگەھ و گۇتارەكا نوويا رەۋشەنبىرىيە. ئەركى سەرەكە يى دەزگەھىن رەۋشەنبىرىن ژى ب دەستەقىنانا قى نووكرنىيە. ئو داکو ئەف پروسە ب شىۋەيەكى ئازاد و خوسەر بەھتە ئەنجامدان ھەمى شىانين پىندى بو فان دەزگەھان ژلاين دەستەلاتىقە ھاتىنە داينكرن. ژلايەكى دىقە ژى ئەف دەستەلاتا ھەيى ل ھەرىما كوردستانى، بەرھەمى بزاڧ و چالاکى يىن رەۋشەنبىرانەيىن خەلك و شورەشقانين بزاڧا رزگاربخوازا گەلى كوردستانىنە.

ئەفجا ھەرە رەۋشەنبىر ل سەر ئاستىن خويىن كەسۇكى پشكدارىن د پىش ئىخستن و بەردەۋامكرنا دەزگەھىن رەۋشەنبىرىدا بكن، چونكو ئەف دەزگەھە ب بزاڧىن رەۋشەنبىران و بەرھەمىن وان دەپنە دوۋماندن. رەۋشەنبىرى.. نە كۆمەكا پەيىف و ھەفۆكىن جوان و سەرنجراكىشە، بەلكو كۆمەكا سەربۆرىن ھەيى و كارلىكرنەكا پۆزەتىقە دگەل جفاكى.

ئەگەر رەۋشەنبىر بكارىت ھەقبەندىەكا كارىگەر و ئالوگۇر دگەل فان دەزگەھان پەيداكەت، دى شىت ب ساناهى ھزر و تىگەھىن خوە بگەھىننە ھەمى جفاكى.. ئو ل گورەى ياساين پەرلەمانى كوردستانى چ سانسور ل سەر بەلاڧكرنا چ ھزر و تىگەھىن ئاڧاكەر نىن (خۆ ئەگەر دجودا بن ژى).

دقی سالا بۆریدا ئیکهتیا نئیسهرین کورد وهکو دوزگههکی رهوشهنبیری - ئهدهبی ل دهقهری شیایه پتر ژ پینچی بهرههمین ههمهچور دوارئ ئهدهب و فولکلور و رهوشهنبیریا گشتیدا بو نهندامین خوهیین جودا جودا دژییاتیا سیاسی و رهوشهنبیریدا و وهکههف د وهلاتینی و نهتهواتیا کوردیدا چاپ و بهلاکتهت. ئهف پرۆسهیه د بهکوکا خوهدا ئیشارهتهکا گهشپین و بالبهره د پرۆسا پیش ئیخستن و خوهسهریا رهوشهنبیرییدا.

ههروهسا ریشهبهریا رهوشهنبیری و هونهری ل دهقهری، زیدهباری کارئ خوه یئ سههرکه کو خزمهتکرنا رهوشهنبیران و رهوشهنبیری یا دهقهرییه کومهکا بزاقین ههمهچورین ئافاکهر نهنجامداینه. ههروهسا باشتریکرن رهوشا نابۆریا رهوشهنبیران دریکا پاداشتین ریژلینانا ژیی رهوشهنبیری و نئیسین (بیی ل بهر چافگرتنا لایهنی رامیاری) پینگافهکسا دی یا خورته بهر ب چیکرنا گۆتارهکا رهوشهنبیریا نازاد و خوهسهر.

ژیلی شان بزاقان زی ریدان و پشتهفانیکرنا ماددی و معنهویا بنگهه و ریخراوین ههمهچورین رهوشهنبیری ل دهقهری ریکی ل بهر رهوشهنبیران فهدکتهت کو ئهو خودانین بریاری بن و ناوایهکی نه راستهوخۆ ژ دوزگههین ئیکسهمتی و ئیدیولۆژیا هسکباوهر دوورکهفن. ئهف بزاقه ههمی ژلایئ دهستهلاتا سیاسیقه دهینهکرن و دهستهلاتین رهوشهنبیری ل گورهی تیگههین خوهیین ههمهچور مفای ژئ دبین. ئهفه ژئ وی باوهری د چهسپینیت کو مههرم ژ دوزگههین رهوشهنبیری یین ههریمم خزمهتکرنا رهوشهنبیرییهکا نازاد و خوهسهره. ئهفجا ژبو کاملانکرنا فی پرۆسی دههمی ئاستاندا، فهره رهوشهنبیر ژئ رۆئی خوهی دیرۆکی و مرۆفانی بگیریت و پشکداریی دقئ دهلیفیدا بکته، داکو چهژین خوه یئ تیرکتهت و چهژین مللهتی خوه ژئ یئ تیر کتهت.

بهری ئهم فی نئیسینب دوماهی بینین، فهره ئیشارهتی بدهینه ئیکگرتنا ههر دو ئیدارههیین ههریم کوردستانئ کو مینا خهلاتهکی پیرۆز بو مللهتی هاتییه پیشکیشکرن. بیگومانه کو ئهف ئیکگرتنا پیرۆز ژئ دئ پالدهرهکی گرنگ و بیافهکی کاریهگر بیت د پرۆسا پیش ئیخستنا رهوشهنبیرییدا.

ئهفجا وهرن دا ئهم ههمی پیکهه ب ههمی ژییاتی یین رامیاری و ئاین و نهتهوین جودا جوداقه ههقبگرین و پشکداریی د چیکرنا گۆتارا خوهیا رهوشهنبیریدا بکهین کو رۆناهییا وی دهولهتین ههقهدر ژئ فهگرت. ئهگهر ژلایئ رامیاری و جیویولیتیکهه د شیاندا نه بیت دهولهتهکا خوهسهره رامیاری راگههینین، د شیاندایه و دهرهت گونجاینه کو دهولهتهکا رهوشهنبیری راگههینین.